

श्रीः  
श्रीमते रामानुजाय नमः  
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः  
श्रीसीतालक्ष्मणभरतशत्रुघ्नहनुमत्समेत श्रीरामचन्द्र परब्रह्मणे नमः

श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये उत्तरकाण्डे

॥ सप्तत्रिंशः सर्गः ॥

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

श्री रङ्गरामानुज महादेशिकन्

*His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

श्रीः  
श्रीमते रामानुजाय नमः  
श्रीमते निगमान्तमहादेशिकाय नमः  
श्रीसीतालक्ष्मणभरतशत्रुघ्नहनुमत्समेत श्रीरामचन्द्र परब्रह्मणे नमः

## ॥ सप्तत्रिंशः सर्गः ॥

श्रीरामस्य सदस्यैः सह राजसभायामुपवेशनम्

अभिषिक्ते तु काकुत्स्थे धर्मेण विदितात्मनि ।  
व्यतीता या निशा पूर्वा पौराणां हर्षवर्धिनी ॥ 7.37.1 ॥

तस्यां रजन्यां व्युष्टायां प्रातर्नृपतिबोधकाः ।  
बन्दिनः समुपातिष्ठन् सौम्या नृपतिवेश्मनि ॥ 7.37.2 ॥

ते रक्तकण्ठिनः सर्वे किन्नरा इव शिक्षिताः ।  
तुष्टुवुर्नृपतिं वीरं यथावत् सम्प्रहर्षिणः ॥ 7.37.3 ॥

वीर सौम्य प्रबुध्यस्व कौसल्याप्रीतिवर्धन ।  
जगद्धि सर्वं स्वपिति त्वयि सुप्ते नराधिप ॥ 7.37.4 ॥

विक्रमस्ते यथा विष्णो रूपं चैवाश्विनोरिव ।  
बुद्ध्या बृहस्पतेस्तुल्यः प्रजापतिसमो ह्यसि ॥ 7.37.5 ॥

क्षमा ते पृथिवीतुल्या तेजसा भास्करोपमः ।  
वेगस्ते वायुना तुल्यो गाभीर्यमुदधेरिव ॥ 7.37.6 ॥

अप्रकम्यो यथा स्थाणुश्चन्द्रे सौम्यत्वमीदृशम् ।  
नेदृशाः पार्थिवाः पूर्वं भवितारो नराधिप ॥ 7.37.7 ॥

यथा त्वमसि दुर्धर्षो धर्मनित्यः प्रजाहितः।  
न त्वां जहाति कीर्तिश्च लक्ष्मीश्च पुरुषर्षभ ॥ 7.37.8 ॥

श्रीश्च धर्मश्च काकुत्स्थ त्वयि नित्यं प्रतिष्ठितौ।  
एताश्चान्याश्च मधुरा बन्दिभिः परिकीर्तिताः ॥ 7.37.9 ॥

सूताश्च संस्तवैर्दिव्यैर्बोधयन्ति स्म राघवम्।  
स्तुतिभिः स्तूयमानाभिः प्रत्यबुध्यत राघवः ॥ 7.37.10 ॥

स तद्विहाय शयनं पाण्डराच्छादनास्ततम्।  
उत्तस्थौ नागशयनाद्धरिर्नारायणो यथा ॥ 7.37.11 ॥

तमुत्थितं महात्मानं प्रह्लाः प्राञ्जलयो नराः।  
सलिलं भाजनैः शुभैरुपतस्थुः सहस्रशः ॥ 7.37.12 ॥

कृतोदकः शुचिर्भूत्वा काले हुतहुताशनः।  
देवागारं जगामाशु पुण्यमिक्ष्वाकुसेवितम् ॥ 7.37.13 ॥

तत्र देवान् पितृन् विप्रानर्चयित्वा यथाविधि।  
बाह्यकक्षान्तरं रामो निर्जगाम जनैर्वृतः ॥ 7.37.14 ॥

उपतस्थुर्महात्मानो मन्त्रिणः सपुरोहिताः।  
वसिष्ठप्रमुखाः सर्वे दीप्यमाना इवाग्रयः ॥ 7.37.15 ॥

क्षत्रियाश्च महात्मानो नानाजनपदेश्वराः।  
रामस्योपाविशन् पार्श्वे शक्रस्येव यथामराः ॥ 7.37.16 ॥

भरतो लक्ष्मणश्चात्र शत्रुघ्नश्च महायशाः।  
उपासाञ्चक्रिरे हृष्टा वेदास्त्रय इवाध्वरम् ॥ 7.37.17 ॥

याताः प्राञ्जलयो भूत्वा किङ्करा मुदिताननाः।  
मुदिता नाम पार्श्वस्था बहवः समुपाविशन् ॥ 7.37.18 ॥

वानराश्च महावीर्या विंशतिः कामरूपिणः।  
सुग्रीवप्रमुखा राममुपासन्ते महौजसः ॥ 7.37.19 ॥

विभीषणश्च रक्षोभिश्चतुर्भिः परिवारितः।  
उपासते महात्मानं धनेशमिव गुह्यकः ॥ 7.37.20 ॥

तथा निगमवृद्धाश्च कुलीना ये च मानवाः।  
शिरसा वन्द्य राजानमुपासन्ते विचक्षणाः ॥ 7.37.21 ॥

तथा परिवृतो राजा श्रीमद्भिर्ऋषिभिर्वरैः।  
राजभिश्च महावीर्यैर्वानरैश्च सराक्षसैः ॥ 7.37.22 ॥

यथा देवेश्वरो नित्यमृषिभिः समुपास्यते।  
अधिकस्तेन रूपेण सहस्राक्षाद् विरोचते ॥ 7.37.23 ॥

तेषां समुपविष्टानां तास्ताः सुमधुराः कथाः।  
कथ्यन्ते धर्मसंयुक्ताः पुराणज्ञैर्महात्मभिः ॥ 7.37.24 ॥

॥ इत्यार्षे श्रीमद्रामायणे वाल्मीकीये आदिकाव्ये  
उत्तरकाण्डे सप्तत्रिंशः सर्गः ॥